

TAMPERE.
FINLAND

Tampella

Tampereen kaupungin turvallisussuunnitelma

Päivitetty viimeksi 9/2023

Kuva: Visit Tampere / Laura Vanzo

Mikä turvallisuussuunnitelma?

Tampereen kaupungin turvallisuussuunnitelmaa on laadittu ja sitä ylläpidetään laajassa yhteistyössä Sisä-Suomen poliisilaitoksen, Pirkanmaan pelastuslaitoksen, Pirkanmaan hyvinvointialueen sekä lukuisten muiden toimijoiden kanssa. Vastuu turvallisuuden ja sen tunteen ylläpitämisestä ja parantamisesta on siis yhteinen monen eri sektorin ja toimijan kesken.

Turvallisuussuunnittelu on paikallista tai alueellista toimintaa, jonka tarkoituksena on onnettomuuksien, rikosten, häiriöiden ja tapaturmien ja niistä aiheutuvien vahinkojen väheneminen sekä turvallisuuden ja turvallisuuden tunteen ylläpitäminen tai parantaminen kyseisellä alueella.

Turvallisuussuunnitelmaan on koottu yhteen eri toimijoiden kaupungin ja sen asukkaiden turvallisuuteen liittyvät suunnitelmat, ohjelmat ja hankkeet. Turvallisuussuunnitelmassa keskitytään erityisesti paikallisiin turvallisuusnäkökulmiin.

Turvallisuussuunnittelun tueksi ja yhtenäistämiseksi [Sisäministeriö on laatinut turvallisuussuunnittelulle kansalliset linjaukset](#) edistääkseen yhdenmukaisuutta arjen turvallisuustyölle. Osana turvallisuussuunnittelua ja turvallisuussuunnitelman laatimista tulee laatia toimintaympäristön arvio, jossa arvioidaan väestön turvallisuuden tilannetta sekä ennakoitua kehitystä toimeenpanokaudella.

Miksi turvallisuussuunnitelma laaditaan?

Kuntalain mukaan kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla. Turvallisuus luo pohjan hyvinvoinnille. Onkin tärkeä huomata, että hyvinvointia ei voida saada aikaan ilman turvallisuutta.

Tampere ennakoi monimutkaistuvaa turvallisuusympäristöä, ja kaupungin tahtotilana on olla turvallinen paikka kaikille asukkaille asua ja työskennellä, turisteille vierailta sekä yrityksille ja sijoittajille kehittää liiketoimintaa.

Tampereen kaupungin turvallisuussuunnitelman tavoitteena on lisätä turvallisuuden tunnetta ja parantaa kuntalaisten turvallisuutta vähentämällä onnettomuuksien, tapaturmien, rikosten ja häiriöiden määrää. Turvallisuus ja turvallisuuden tunteen parantaminen on myös yksi [Tampereen kaupungin strategian 2030](#) tavoitteista.

Koska suurin osa erilaisista turvallisuusongelmista on luonteeltaan sellaisia, että niiden kokonaisvaltainen ratkaiseminen ei ole mahdollista yhden toimijan keinoin ja voimavaroin, turvallisuussuunnittelulla pyritään tuottamaan aitoa lisäarvoa paikallisten turvallisuusongelmien vähentämiseen ja ratkaisemiseen. Monialainen turvallisuustyö on ensiarvoisen tärkeää, ja Tampereella sitä tiivistetään strategian mukaisesti edelleen.

[Sisäisen turvallisuuden selonteon 2021 mukaan](#) sisäinen turvallisuus tarkoittaa sitä, että ihmisten arki on turvallista ja ihmisillä on turvallinen olo. Kantavana ajatuksena on, että arjen turvallisuus kuuluu kaikille ja sen tulee jakautua oikeudenmukaisesti yhteiskunnassa.

Tampereen kaupungin turvallisuussuunnittelu

- Turvallisuussuunnittelua tehdään omana kokonaisuutena, mutta työssä huomioidaan sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (juurisyyt) että yhteisen varautumisen prosessit.
- Turvallisuussuunnitelma rakentuu erityisesti kohonneiden riskien osalle. Kohonneet riskit näkyvät käytännössä erilaisina paikallisen tason turvallisuusongelmina.

Toimintaympäristön arvio

Paikallisen ja alueellisen turvallisuussuunnittelun kansallisissa linjauksissa todetaan, että turvallisuussuunnitelman pohjaksi laaditaan arvio väestön turvallisuuden tilanteesta ja sen ennakoidusta kehityksestä. Arvio tulee tehdä laajassa yhteistyössä alueen eri toimijoiden kanssa.

Toimintaympäristön arvion keskeisimpien turvallisuusongelmien ja –haasteiden tunnistamistyössä on hyödynnetty mm. seuraavia työryhmiä ja materiaaleja:

- Tampereen kaupungin strategia.
- Kansallisen riskiarvion ja osana kansallista riskiarviota tehdyn alueellisen riskiarviotyön tulokset. Pirkanmaalla riskiarviotyötä on jatkettu organisaatiokohtaisilla toimenpidekorteilla (toimenpideohjeet ja ennalta ehkäisevät varautumisen toimenpiteet).
- Tampereen kaupungin hyvinvointiohjelman ja hyvinvointikyselyjen tulokset ja niiden rajapinnat turvallisuussuunnitelmaan.
- Tampereen kaupungin vuosina 2017 ja 2021 toteutettujen turvallisuuskyselyjen tulokset (v. 2021 tulokset seuraavalla dialla).
- Älykkään turvallisuuden ekosysteemi: Liiketoimintamallit ja kokeilut-hankkeen (1.9.2018–30.4.2019) tulokset ja yhteiskehittämispajat.
- Sisä-Suomen poliisilaitoksen, Pirkanmaan pelastuslaitoksen ja Tampereen kaupungin väliset yhteistyöpalaverit.
- Pirkanmaan Turvallisuusklusterin kanssa tehty yhteistyö sekä yhteistyössä Turvallisuusklusterin kanssa järjestetty turvallisuussuunnittelun työpajat (edustajia laajasti: viranomaiset, järjestöt, tutkimus- ja koulutus, opiskelijat, yritykset).
- Rikostilastot, erityisesti nousevien trendien osalta.
- Väkivaltaisen ekstremismin ennalta estävän toiminnan verkoston kansallinen ja paikallinen tilannekuva.
- Turvallinen- ja kriisinkestävä kunta- verkoston työskentely ja ohjausryhmän jäsenyys.
- Turvallinen seutukunta (Pirkanmaa)- työryhmän työskentely.
- Pirkanmaan valmiustoimikunta.
- SURE (Smart Urban Security and Event Resilience)- hanke.

Turvallisuuskyselyn 2021 keskeiset tulokset

- Valtaosa kuntalaisista (79 %) kokee asuinympäristönsä rikokset ja järjestyshäiriöt hyvin pieniksi tai melko pieniksi ongelmiksi. Suurimmat huolenaiheet rikosten kohteeksi joutumisesta liittyvät liikenneonnettomuuden uhriksi joutumiseen, omaisuuden varastamiseen tai vahingoittamiseen, häirinnän tai väkivallan tai väkivallalla uhkailun kohteeksi joutumiseen.
- Lukuisat vastaajat nostavat avovastauksissa isoksi huolenaiheeksi ja turvattomuuden aiheuttajaksi kasvavan huume- ja päihdeongelman eri muodoissaan (käyttäjät ja siihen liittyvä häiriökäyttäytyminen, myynti, ruiskut ja neulat, rikokset).
- Muina huolenaiheina nousi ihmisten syrjäytyminen, rasismi tai suvaitsemattomuus ja valvonnan siirtymisen yksityiselle turvallisuusalalle.
- Lähes 30 % vastaajista on joko erittäin tai melko huolestunut liikenneonnettomuuden uhriksi joutumisesta. Avovastauksissa toivottiin tehokkaampaa liikennevalvontaa erityisesti koulujen ja suojateiden lähetyville, enemmän hidasteita ja valo-ohjausta sekä huomion kiinnittämistä teiden kunnossapitoon ja ajonopeuksiin.
- Toimiviksi ratkaisuiksi rikollisuus- ja häiriökäyttäytymisongelmiin vastaajat nostavat erityisesti poliisin suorittaman yleisen järjestyksenvalvonnan lisäämisen, valaistuksen lisäämisen ja kunnossapidon, paremman yleisen kunnossapidon (roskien siivous ja töhryjen poistamisen) sekä kameravalvonnan lisäämisen.

Keskeisiä turvallisuusongelmia ja -haasteita

Asuin- ja elinympäristön turvallisuuden parantaminen

Liikenneturvallisuuden parantaminen

Turvallisuuden tunteen vahvistaminen

Digiturvallisuuden kokonaisuus

Huumausaineiden käytön kasvun taittaminen

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvien seksuaalirikosten poistaminen

Lähisuhdeväkivallan ennaltaehkäisy

(Ikääntyneiden ja erityisryhmien) asumisen turvallisuuden parantaminen

Tapahtumaturvallisuuden kehittäminen

Väkivaltaisen ekstremismin ja radikalisoitumisen ennalta ehkäiseminen

Nuoret rikoksentekijät ja jengiytyminen

Asuin- ja elinympäristön turvallisuuden parantaminen 1/3

Turvallisesti rakennettu ympäristö kannustaa ihmisiä ottamaan paikkansa yhteisissä ulkotiloissa kuten kävelyreiteillä, kaduilla, puistoissa, joukkoliikenteessä ja muissa paikoissa ja palveluissa ilman, että tarvitsee pelätä.

Päivittäin käytetyn arkiympäristön turvallisuus vaikuttaa olennaisella tavalla ihmisten elämänlaatuun ja hyvinvointiin. Hyvällä rakennetun ympäristön suunnittelulla, suunnitelmien asianmukaisella toteutuksella ja hyvällä ylläpidolla turvallisuutta voidaan edistää.

Rakennetun ympäristön on hyvä kannustaa ihmisiä liikkumaan, viihtymään ja tapaamaan toisiaan kaupungeissa ja muissa yhdyskunnissa: kävelyreiteillä, kaduilla, pihoilla, puistoissa, joukkoliikenteessä sekä muissa paikoissa ja palveluissa.

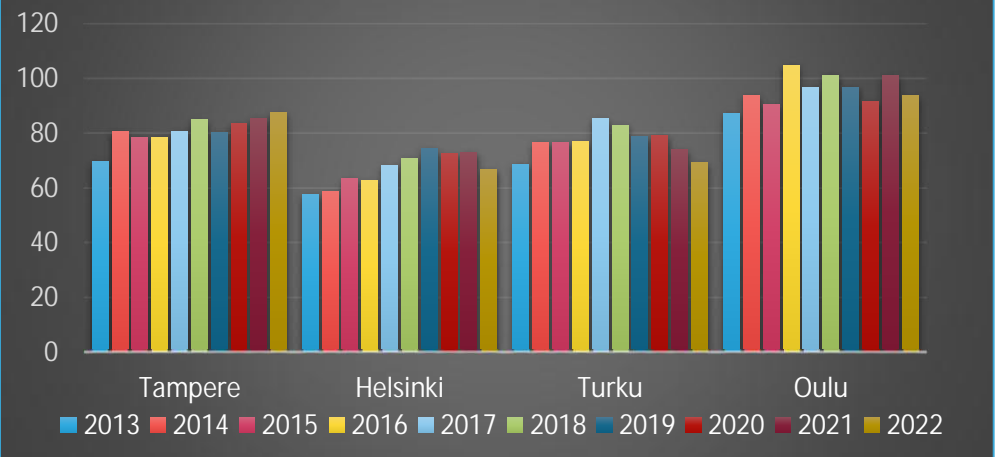
Turvallisuus ei ole vain fyysisiä rakennelmia, vaan myös sosiaalista ja henkistä kokemista. Alueiden ja rakennusten suunnittelun tulisi lähteä siitä lähtökohdasta, että ihminen tuntee siellä olonsa tervetulleeksi ja turvalliseksi.

Asuin- ja elinympäristöillä on rikosten ehkäisyssä merkittävä rooli. Alueelliseen eriytymiskehitykseen tulee puuttua ja sitä tulee jatkossa ennaltaehkäistä pitkäjänteisesti ja tavoitteellisesti monialaisessa yhteistyössä, monialaisin menetelmin.

Alueiden tulisi olla kaikkien asukkaiden käytössä riippumatta väestöryhmästä tai sosiaalisesta luokasta, tavoite saada kaikki osaksi yhteisöä.

Katur turvallisuusindeksi on muutosta ilmaiseva suhdeluku. Suhteellista arvoa verrataan jonkin vuoden koko maan suhteelliseen arvoon, joka on 100. Yleensä suurempi arvo eli yli 100 tarkoittaa parempaa arvoa kuin vertailuvuoden arvo. Katur turvallisuusindeksi lasketaan ilmoitettujen rikosten ja asukasluvun avulla. Tiedot nimikkeet saavat painokertoimen. Asukasluku jaetaan painotetulla rikosmäärällä. Luku suhteutetaan tietyn vuoden koko maan arvoon. Mitä suurempi luku, sitä parempi turvallisuus.

Katur turvallisuusindeksi 2013–2022

Asuin- ja elinympäristön turvallisuuden parantaminen 2/3

Toimenpide/tavoite	Vastuutaho(t)	Mittarit	Aikataulu
<p>Asuin- ja elinympäristöjen suunnittelussa ja toteutuksessa otetaan huomioon turvallisuusnäkökulmat:</p> <ul style="list-style-type: none"> Turvallisuuden sisällyttäminen kehittämissuunnitelmiin (esim. 5 tähden keskusta). Kiinnitetään huomiota kaupunkikuvan viihtyisyyteen ja siisteyteen, joka lisää turvallisuuden tunnetta (puistot, valaistus, huumeidenkäyttäjät, jne.). Keskustan kameravalvonnan kehittäminen. Valaistuksen merkityksen korostaminen rikoksia ennalta estävänä tekijänä, älykkään valaistuksen kehittäminen. Älykkäiden "pollarien" käyttömahdollisuuksien selvittäminen Tampereen keskusta-alueella (liikenteen rajoittaminen esim. kävelykaduilla). 	TRE kaupunki	<p>Turvallisuus on liitetty 5. tähden keskustan kehittämissuunnitelman strategiaperustaan.</p> <p>Keskustan kameravalvontaa ja valaistusta on uudistettu ja kehitetty laajasti 2021-2022.</p> <p>"Pollarit" asennettu Nokia Arenan ympäristöön.</p>	Jatkuvaa toimintaa
<p>Alueelliset kyselyt koskien paikallisen turvallisuustoiminnan muutoksia. Seuraavan turvallisuuskyselyn toteutus yhdessä Oikeusministeriön rikostorjuntaneuvoston kanssa 2024.</p>	TRE kaupunki	Kysely toteutettu 2017 ja 2021.	Kolmen vuoden välein
<p>Vältetään asuinalueiden eriytymistä asukkaiden sosioekonomisen taustan mukaan aktiivisen asuntopolitiikan ja aluekehittämisen keinoilla (erityisesti kaupungin vuokra-asunnot). Huomioidaan, että myös keskusta on nykyisin entistä suurempi asuinalue.</p>	TRE kaupunki		Jatkuvaa toimintaa
<p>Tunnistetaan paikat, joissa tapahtuu toistuvasti erilaisia yleiseen järjestyksen ja turvallisuuden häiriöitä tai onnettomuuksia ja muutetaan ne turvalliseksi. (Hot spot- analyysi yhteistyössä poliisin ja pelastustoimen kanssa + täydennetään kuulemalla eri alueiden asukkaita soveltuvin menetelmin, kuten kuntalaispalautteet, asukasfoorumi, turvallisuuskysely, haastattelut jne.).</p>	TRE kaupunki, Poliisi, Pelastuslaitos	<p>Turvallisuuskysely, analyysit, asukasfoorumit.</p> <p>Keskustan turvallisuustyöpaja 21.1.2021 (viranomaiset ja yrittäjät). Muuttuva Sorin alue keskustelutilaisuus 9.12.2021.</p>	
<p>Toteutetaan turvallisuuskävelyitä eri kaupunkikeskuksissa.</p>	TRE kaupunki, Poliisi, asukasyhdistykset	Tesoma ja Hervanta syksyllä 2021. Peltolampi-Multisilta lähiohjelman yhteydessä 2022.	
<p>Digiraati 15-29 –vuotiaille nuorille, missä suljettu joukko nuoria käy kirjoitettua keskustelua Tampereen keskustan turvallisuudesta.</p>	TRE kaupunki, osallisuustiimi & nuorisopalvelut	Keskustelun tulosten yhteenveto keskustelun jälkeen.	Syksy 2022

Asuin- ja elinympäristön turvallisuuden parantaminen 3/3

Toimenpide/tavoite	Vastuutaho(t)	Mittarit	Aikataulu
Hyvien väestösuhteiden edistäminen. Viranomaiset ja järjestöt tuntevat alueen keskeisten väestöryhmien välisten suhteiden tilan, erityisesti erilaisten ryhmien välisten jännitteiden osalta. Lisätään valmiuksia tunnistaa väestösuhteisiin ja turvallisuuteen heikentävästi vaikuttavat ilmiöt kuten polarisaatio ja erilaiset konfliktit. Kaupunki mukana Reach Out 1, 2 ja 3 hankkeissa.	TRE kaupunki, Tampereen hiippakunta ja seurakunnat, viranomaiset ja järjestöt	Väkivaltaisen ekstremismin ennalta estävän toiminnan verkoston ja polarisaatioverkoston säännölliset kokoukset ja seminaarit	Jatkuvaa toimintaa
Kaupungin infopintojen hyödyntäminen häiriötilanteiden viestinnässä. Mahdollisuutta on hyödynnetty laajasti Covid-19 epidemian aikana.	TRE kaupunki ja keskeiset sidosryhmät.	Toteutetut viestintäkampanjat, häiriötilanneviestinnän huomioiminen sopimuksissa	2020–
Turvallinen ja kriisikestävä kunta- verkoston (valtakunnallinen Kuntaliiton koordinoima verkosto) ohjausryhmän jäsenyys. Verkoston tulosten paikallinen hyödyntäminen.	TRE kaupunki, Riskienhallinta- turvallisuus ja varautumistiimi.	Puheenjohtajuus/jäsenyys + seminaarien ja webinaarien järjestäminen	2020–
Turvallisuusyhteistyön kehittäminen Pirkanmaan muiden kuntien kanssa.	Pirkanmaan kaupungit, turvallisuudesta vastaavat	Turvallinen seutukunta yhteistyöfoorumi perustettu, säännölliset kokoukset	Jatkuvaa toimintaa
Turvallisuus (turvallisuuden tunne) kytketään yhdeksi Peltolampi-Multisillan lähiohjelman painopistealueeksi. Lähiohjelma tukee alueen kokonaisvaltaista kehittämistä ja yhteistyötä asukkaiden, alueen toimijoiden sekä kaupungin kaikkien toimialojen kesken.	TRE kaupunki.	Lähiohjelman tulokset	2020–2022
Pirkanmaan Turvallisuusklusterin aktiivinen ja kehittämishakuinen toiminta.	Business Tampere, TRE kaupunki ja muut jäsenet	Pirkanmaan turvallisuusklusteri	Jatkuvaa toimintaa
Katuryöstely/väkivallanteot/jengiytyminen/Roadman-kulttuuri Tampereella lisääntynyt v. 2022 aikana. Jengiytymisen sanotaan liittyvän usein Roadman-kulttuuriin, eli kalliin elämäntavan tavoitteluun rikollisin keinoin. Kulttuuriin kuuluu esim. teräseiden kantaminen julkisilla paikoilla, ryöstöt ja huumerikollisuus. Tietoisuutta lisättävä ja tietoa jaettava. Selkeät etenemisaskeleet luotava ammattilaisten kesken. Vaikuttavia toimia on satsattava ennalta ehkäisevään toimintaan.	TRE kaupunki, HVA	Otettu turvallisuussuunnitelman yhdeksi painopistealueeksi	Jatkuvaa toimintaa

Liikenneturvallisuus 1/2

Turvallisuus on liikkumisen perusarvo. Liikenneturvallisuuden kansallinen pitkän aikavälin visio on, ettei kenenkään tarvitse kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä. Valtakunnallinen tavoite on puolittaa liikennekuolemien määrä ja vähentää neljänneksellä loukkaantumisia kymmenessä vuodessa (2010-2020).

Vuosittain Tampereella tapahtuu kuolemaan johtaneita liikenneonnettomuuksia muutama ja loukkaantumiseen johtaneita onnettomuuksia noin 120. Loukkaantuneiden määrä on säilynyt ennallaan viimeisten viiden vuoden ajan eikä ole vähentynyt valtakunnallisen tavoitteen mukaisesti. Joka toinen loukkaantuneista on jalankulkija tai pyöräilijä. Tapahtuneiden onnettomuuksien kustannusvaikutukset ovat kuntatasolla merkittävät.

Asukkaat kokevat liikkumisympäristönsä usein onnettomuustilastoja turvattommaksi. Tampereella toteutetuissa liikenneturvallisuuskyselyissä asukkaat ovat maininneet tuhansia turvattomiksi koettuja paikkoja. Jalankulkijat ja pyöräilijät kokevat ajonopeudet merkittävimäksi turvattomuuden tunteen aiheuttajaksi ja vastausten perusteella selkeä enemmistö kannattaa liikenteen nopeuksien rauhoittamista asuinalueilla. Turvattomuuden tunne vaikuttaa voimakkaasti etenkin niin kutsuttujen heikompien liikkujaryhmien liikkumisvalintoihin ja koettuihin valintamahdollisuuksiin.

Liikenneturvallisuuden osalta julkisessa keskustelussa on usein esillä valvonnan puute. Poliisin läsnäolon koetaan vähentyneen ja siitä aiheutuen liikennekäyttäytymisen heikentyneen. Uudentyyppiset teknologiset ratkaisut korvaavat osittain poliisin fyysistä läsnäoloa. Esimerkiksi automaattivalvonnalla voidaan vahvistaa liikennesääntöjen noudattamista mm. ajonopeuksien ja liikennevalojen osalta.

Uudet kulkumuodot kuten raitiotie ja erilaiset sähköavusteiset liikkumisvälineet muuttavat liikkumista Tampereella. Liikkumisympäristön suunnittelussa huomioidaan uusien kulkumuotojen tuomat mahdollisuudet ja pyritään ehkäisemään niiden aiheuttamia mahdollisia turvallisuusriskejä. Esimerkiksi raitiotieliikenteen käynnistyminen muuttaa totuttua liikennenympäristöä merkittävästi edellyttäen tamperelaisilta uudenlaisten liikkumissääntöjen osaamista.

Suuronnettomuuksien tapahtumisriskiin voidaan vaikuttaa ennakoivalla suunnittelulla. Puolustusvoimien mukaan useimmat Suomessa tapahtuneet suuronnettomuudet ovat olleet suuria tulipaloja, räjähdyksiä, liikenneonnettomuuksia ja öljyvahinkoja. Suuronnettomuuden kaltainen tilanne liikenteessä voi seurata esimerkiksi vaarallisten aineiden kuljetuksen onnettomuudesta tai tunnelissa tapahtuvasta tulipalotilanteesta.

Faktoja liikenneturvallisuudesta:

- henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia tapahtuu eniten marras- ja joulukuussa.
- nuoret liikkujat (15-26 vuotiaat) ovat yliedustettuina onnettomuuksissa ikäryhmän kokoon nähden.
- jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden onnettomuuksien yleisin tapahtumapaikka on suojatie.
- omaisuusvahinkoon johtaneet onnettomuudet ("peltikolarit") ovat vähentyneet huomattavasti viime vuosina (2015-2019).
- kaupunki käsittelee vuosittain noin sata kuntalaisten liikenteen rauhoittamisaloitetta.

Liikenneturvallisuus 2/2

Toimenpide/tavoite	Vastuutaho(t)	Mittarit	Aikataulu
1. Laaditaan Tampereelle liikenneturvallisuusohjelma, jossa huomioidaan liikkumisen muuttuminen mm. uusien kulkumuotojen osalta ja vaikutukset turvallisen ja toimivan liikennejärjestelmän suunnitteluun.	TRE kaupunki /Lisu	Hyväksytty ohjelma	2022
2. Osallistutaan Tampereen kaupunkiseudun kestävän ja turvallisen liikkumisen suunnitelman päivittämiseen.	Kaupunkiseutu, seudun kunnat, Pirkanmaan ELY		2022–2023
3. Liikennesääntöjen noudattamatta jättäminen on kasvanut huolestuttavasti. Uudentyyppisellä teknologialla vahvistetaan sääntöjen noudattamista (ajonopeudet ja punaisen valon noudattaminen). Hyväksytyn automaattisen liikennevalvonnan yleissuunnitelman toteuttaminen ja valvontapisteiden rakentaminen katuverkolle. Automaattivalvontaa on jo toteutettu Hervannan valtavylylälle ja Kangasalantielle.	TRE kaupunki Sisä-Suomen Poliisi	Toteutettujen valvontapisteiden määrä	2021–2025
4. Lisätään nuorten, vanhusten ja vammaisten mahdollisuuksia ottaa kantaa ja osallistua liikenneturvallisuuden kehittämiseen. Toteutetaan osallistuvan suunnittelun keinoin asuinalueiden liikkumisen ohjaussuunnitelmien laatimista.	TRE kaupunki/Lisu Nuoriso-, vammais- ja vanhusneuvosto, asukkaat.	Asuinalueen liikkumisen ohjaussuunnitelma	2022–2023
5. Parannetaan turvallisuuden tunnetta asuinalueilla jatkuvana toimintana liikkumisympäristöä kehittämällä. Toteutetaan rakenteellisia ratkaisuja siten, että ajonopeudet saadaan turvallisiksi jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden kannalta. Erityistä huomiota kiinnitetään paikkoihin, joissa lapset ja iäkkäät liikkuvat.	TRE kaupunki/Lisu	Toteutetut rakenteelliset toimenpiteet (kpl)	Jatkuvaa toimintaa
6. Suuronnettomuuksien ennaltaehkäiseminen Liikennejärjestelmän toimivuuden varmistaminen normaalihäiriötilanteissa varareittien suunnitelmalla, jonka laatiminen käynnistyi 2021. Suuronnettomuuksien riskin vähentäminen päivittämällä vaarallisten aineiden kuljetusreittien suunnitelma.	TRE kaupunki/Lisu+kativa. Pelastuslaitos. Poliisi. Pirkanmaan ELY	Suunnitelmien laatiminen ja päivittäminen	2021–2023
7. Jalankulkijoiden turvallisen liikkumisen edistäminen suunnitteluperiaatteita kehittämällä. Parannetaan ja selkeytetään suojatiejärjestelyjen suunnittelua ja toteuttamista laatimalla ohjeet jalankulkijoiden kadunylitysjärjestelyistä. Ohjeen luonnos valmistui 2021.	TRE kaupunki/ Lisu, visu, raitiotieohjelma	Lautakunnan hyväksymä suunnitteluohje	2022
8. Osallistuva budjetointi (osbu) on toimintatapa, jossa kuntalaiset päättävät tietyn rahasumman käytöstä. Kunta osoittaa tarkoitukseen rahaa (v. 2022 yhteensä 450 000 €) ja kuntalaiset suunnittelevat ja päättävät, mitä sillä tehdään. Vuoden 2022 budjetista asukkaat äänestivät 100t€ käytettäväksi pyörä- ja kävelyteiden siirtämiseksi omille kaistoilleen koko kaupungissa. Lisäksi 70t€ äänestettiin Lielahden koulun lähiristeyksen hidasteisiin.	TRE kaupunki	Toteutetut toimenpiteet	2022–2023

Turvallisuuden tunteen vahvistaminen 1/3

Suomi on yksi maailman turvallisimmista maista. Turvallisuuden tunne ei ole kuitenkaan lisääntynyt. Turvallisuuden tunteeseen vaikuttavat negatiivisesti monet asiat, kuten esimerkiksi lisääntynyt vihapuhe, valeuutiset ja disinformaatio.

Turvallisuus on subjektiivinen kokemus ja siihen vaikuttavat varsinaisen turvallisuustilanteen lisäksi laajemmat yhteiskunnan muutokset sekä erilaiset ympäri maailmaa olevat ja tapahtuvat epävakaukset.

Turvattomuuden tunne ei noudata tilastoja – se ei ole välttämättä suoraan yhteydessä todellisiin uhkiin ja vaaroihin. Pelko ei noudata rikos- tai onnettomuustilastoja. Vaikka turvattomuudentunne perustuisi virheellisiin käsityksiin esimerkiksi rikollisuudesta, se vaikuttaa elämänlaatuun ja rakennetun ympäristön käyttöön. Tunne on aina todellinen. Turvattomuutta eivät herätä vain pelottavat paikat. Turvattomuuden tunteeseen vaikuttavat muun muassa yksilöllinen haavoittuvuus ja median luomat mielikuvat. Taustalla voi olla myös ikään ja elämäntilanteeseen liittyvää epävarmuutta.

Turvallisuuteen ja turvallisuuden tunteeseen vaikuttavia asioita ovat rikollisuuden ehkäisy yleisesti, yksittäisten rikosten torjunta sekä suojautuminen rikoksia ja ilkkivaltaa vastaan.

Rikoksen pelko ei ole suoraan yhteydessä todelliseen rikollisuuteen. Pelko ei kasva rikostilastojen mukaan eikä välttämättä poistu, vaikka todennäköisyys joutua rikoksen uhriksi olisi hyvin pieni. Vaikka pelko perustuisi virheellisiin käsityksiin esimerkiksi rikollisuudesta, turvattomuuden kokemus on todellinen ja vaikuttaa ihmisen elämänlaatuun ja toimimiseen ympäristössään.

Turvallisuuden tunteeseen vaikuttaa myös se, millä mielellä ihminen on liikkeellä, sillä ihminen kokee asioita kokonaisvaltaisesti.

Tilan tai paikan ottaminen omaksi lisää turvallisuuden tunnetta.

Turvallisuuden tunteen kehityksestä on saatu vertailutietoa vuonna 2021 toteutusta turvallisuuskyselystä ja vertailusta vuonna 2017 toteutettuun kyselyyn.

Turvallisuuden tunteen vahvistaminen 2/3

Toimenpide/tavoite	Vastuutaho(t)	Mittarit	Aikataulu
Toteutetaan kuntalaisille suunnattu turvallisuuskysely (toistetaan kolmen vuoden välein, viimeisin toteutus 2021).	TRE kaupunki	Kysely toteutettu elokuussa 2021	2021 ja 2024
Turvallisuussuunnitelman toimenpiteiden näkyväksi tekeminen. Aktiivinen turvallisuusviestintä. Kaupungin yhteisen turvallisuusviestinnän kehittäminen.	TRE kaupunki	Turvallisuuskyselyn tulosten viestintäsuunnitelma	Jatkuvaa toimintaa
Toteutetaan Tampereella turvallisuuskeskustelu osana valtakunnallista Hyvin sanottu- hanketta	TRE kaupunki, SM, Poliisi, Kuntaliitto ja Pelastuslaitos		1.10.2022
Järjestetään yhteistyössä Pirkanmaan turvallisuusklusterin ja median kanssa ns. Pyöreän pöydän tilaisuus, jonka teemana on positiivinen turvallisuusviestintä.			2023
Mahdollistetaan kuntalaisten osallistaminen, riittävä vuoropuhelu ja yhteiskehittäminen, luodaan kuntalaisille mahdollisuus kehittää itse turvallisuutta.	TRE kaupunki, SURE –hanke	Hyvinvoiva ja turvallinen Tampere teemana maailman suurimmassa vaaliteltassa 2.6.2021	2020–2022
Turvallinen arki osallistuvan budjetoinnin (OSBU) teemana 2022-2023. Osallistuva budjetointi täydentää ja monipuolistaa kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksia.			
Omatoimisen varautumisen parantaminen. Yhteistyössä SPEK:n kanssa toteutetut kampanjat ja koulutukset.	TRE kaupunki, Pelastuslaitos		Jatkuvasti esillä pidettävä
Lasten ja nuorten turvallisuuskasvatuksen, ja –osaamisen lisääminen. Pelillistämisen hyödyntäminen. <ul style="list-style-type: none"> • Pelastuslaitoksen Tulikettu- koulutussarja tavoittaa vuosittain 20000 lasta. Pelastuslaitos mukana myös opettajaopiskelijoiden turvallisuuskoulutusten kehittämisessä (Opeturva2 ja Turvallisuus kuuluu kaikille). • Yhteistyö poliisin kanssa erityisesti alueellisten kampanjoiden muodossa. 	Pelastuslaitos ja poliisi		
Turvattomiksi koettujen paikkojen turvallisuuden parantaminen, ko. paikkojen tunnistaminen (esimerkiksi valaistuksen parantaminen, kameravalvonta, yhteistyö kolmannen sektorin toimijoiden kanssa). Vältetään asuinalueiden eriytymistä (sosioekonomiset tekijät) kaupungin kaavoituksen ja tonttijaon keinoin.	TRE kaupunki, kiinteistönomistajat, kolmas sektori, Pelastuslaitos	Tehdyt toimenpiteet	Jatkuvaa toimintaa

Turvallisuuden tunteen vahvistaminen 3/3

Toimenpide/tavoite	Vastuutaho(t)	Mittarit	Aikataulu
Arjen turvallisuuden vahvistaminen. Kehitetään toimintamalleja, joilla lapsia kasvatetaan turvalliseen arkeen. Korostetaan vanhempien vastuuta kasvattajana ja tuetaan heitä tässä tärkeässä tehtävässä.	TRE kaupunki, Pelastuslaitos		
Kohdistetaan Ankkuritoiminnalla toimenpiteitä varhaisessa vaiheessa nuorten hyvinvoinnin edistämiseen ja rikosten ennalta ehkäisemisen. Ankkuritoimintaa toteutetaan moniammatillisessa tiimissä, johon kutsuvat asiantuntijat poliisista, sosiaalitoimesta, terveystoimesta sekä nuorisotoimesta. Tavoite tukea nuorta ja ohjata hänet tarvittaessa avun ja tuen piiriin.	TRE kaupunki, HVA, Sisä-Suomen poliisilaitos, järjestöt tukena	Toimiva järjestelmä, riittävä resursointi	Jatkuvaa toimintaa
Valaistuksen merkityksen huomioiminen turvallisuuden tunteen luomisessa. Kehitetään älykästä valaistusta siten, että valot palavat siellä missä ihmisiä liikkuu. LED- valaistuksen laajentaminen (säästöjen hakeminen uuden tekniikan kautta, ei valoja sammuttamalla).	TRE kaupunki, SURE- hanke		2019–2023

Huumausaineiden käytön kasvun taittäminen 1/3

Tehokas huumausainerikollisuuden ja sen aiheuttamien haittojen torjunta edellyttää laajaa viranomaisyhteistyötä.

Suomalainen huumausainepolitiikka perustuu yleisiin yhteiskuntapoliittisiin toimiin, kansalliseen lainsäädäntöön ja kansainvälisiin sopimuksiin, joilla kaikilla ehkäistään huumausaineiden kysyntää ja tarjontaa, vähennetään huumausaineiden aiheuttamia haittoja sekä pyritään saattamaan huumeongelmista kärsivät mahdollisimman varhain hoitoon sekä laittomaan toimintaan syyllistyneet rikosoikeudelliseen vastuuseen.

Huumausaineiden käytön ja sen aiheuttamien haittojen vähentämisessä toimenpiteet jaotellaan seuraavien asiakokonaisuuksien mukaisesti:

- ehkäisevä työ ja varhainen puuttuminen
- huumausainerikollisuuden torjunta
- huumausainehaittojen ehkäisy ja hoito
- EU:n huumausainepolitiikka ja kansainvälinen yhteistyö
- huumausaineongelmaa koskeva tiedonkeruu ja tutkimus.

Poliisin mukaan internetistä on tullut vakiintunut huumekekanava ja se vaikuttaa huumekaupan markkinoiden rakenteisiin ja valikoimiin. Internetin myötä aineiden saatavuus on helpottunut huomattavasti.

Huumausaineiden käyttö heikentää turvallisuutta myös erilaisten häiriökäyttäytymisien muodossa. Ongelmia aiheuttavat myös esimerkiksi puistoihin ym. jätetyt neulat ja eritteet.

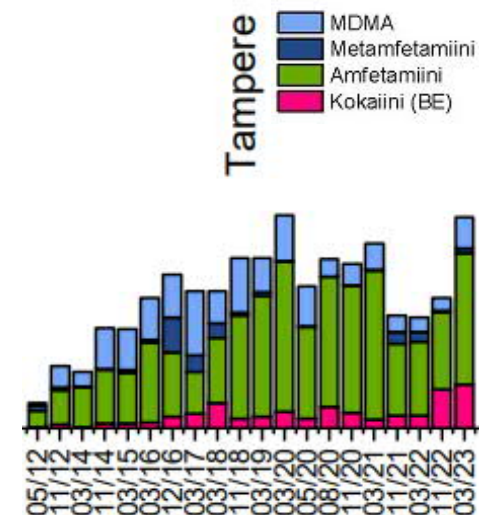
Kirjattujen huumausainerikosten määrä ei kerro suoraan huumausainerikollisuuden kasvusta, sillä huumausainerikokset ovat piilorikoksia sekä rikoksia, joissa ei ole asianomistajaa. Ilmi tulleet huumausainerikokset kuitenkin vahvasti indikoivat huumeiden käytön lisääntymistä, ja tätä johtopäätöstä tukevat myös esimerkiksi Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (THL) huumeiden käyttöön liittyvät säännölliset kyselytutkimukset ja suurimmissa kaupungeissa tehdyt jätevesitutkimukset.

Huumausainerikosten kehitys Tampereella 2014–2022

Tampere

- MDMA
- Metamfetamiini
- Amfetamiini
- Kokaiini (BE)

Huumausaineiden käytön kasvun taittaminen 2/3

Toimenpide/tavoite	Vastuutaho(t)	Mittarit	Aikataulu
Järjestäytyneen rikollisuuden kasvun taittaminen ja toimintaedellytysten heikentäminen. Hallinnollisten torjuntakeinojen tehokas käyttö. Tietoisuuden lisääminen.	Poliisi, Suojelupoliisi, TRE kaupunki		Jatkuvaa toimintaa
Poliisin huumausaineiden kenttävalvonnan tehostaminen.	Poliisi	Työhön käytetyt resurssit, rikostilastot	Jatkuvaa toimintaa
Ankkuri- toiminnan edelleen kehittäminen, varhainen puuttuminen nuoriin huumausainekokeilijoihin. Ankkuri- toiminnan riittävien resurssien ja toimintaedellytysten turvaaminen.	Ankkuri- toiminnan ohjausryhmä, Pirha, TRE kaupunki, poliisi	Toimiva malli	Jatkuvaa toimintaa
Nuorille suunniteltu ja suunnattava kasvatuskampanja (valtakunnallisiin hankkeisiin osallistuminen ja hankkeiden tulosten ja materiaalien hyödyntäminen). Kouluissa tehtävän kasvatustyön lisääminen ja kehittäminen systemaattisesti (kokemusasiantuntijoiden käyttäminen kasvatustyössä).	TRE kaupunki, toinen aste, Poliisi, HVA, kolmas sektori (järjestöt ym.).	Toimenpiteet ja toteutustilanne	
Lisätään ennakointia ja kehitetään päihdetyötä laajana yhteistyönä eri viranomaisten välillä. (kohtaamiset, infot, viranomaisten tiedonkulkua, ennakoiva tieto THL:n palvelujärjestelmän ulkopuolelta). Luodaan alusta ja foorumi jakaa tietoa ja lisätä osaamista. Pelastuslaitoksen ensihoitajien osaamisen lisääminen hoitoonohjauksen palvelupoluista.	Pirha, Tampereen kaupunki, Pelastuslaitos/ensihoito	Toimenpiteet ja toteutustilanne	
Kehitetään matalan kynnyksen hoitoon pääsyä ja neuvontapalveluja jo varhaisessa vaiheessa. Yhtenä tavoitteena on katkaista syrjäytymiskierre.	Pirha, Tampereen kaupunki palvelutuottajat	Tehdyt toimenpiteet, hoitoon ohjaukset	

Huumausaineiden käytön kasvun taittaminen 3/3

Toimenpide/tavoite	Vastuutaho(t)	Mittarit	Aikataulu
Otetaan huomioon naapurustotyön (asukkaat, yritykset jne.) elementit ja resurssit sekä ylipäänsä tekijät, joilla luodaan turvallisuuden tunnetta hoitopaikkojen lähialueella ja estetään ennalta mahdollisia ongelmia.	TRE kaupunki, HVA, järjestöt, palveluntuottajat, Poliisi	Naapurustotapaamiset ja niiden johdosta tehdyt toimenpiteet.	
Tampereen kaupunki on valmistellut laajalla yhteistyöllä nykytilan kuvaukseen pohjautuvan päihdehoidon tiekartan, jossa huomioidaan myös ennaltaehkäisevä työ. Tiekartta sisältää 34 toimenpidekokonaisuutta, jotka ajoittuvat pääosin vuosille 2021-2023. Tiekartan on hyväksynyt sosiaali- ja terveyslautakunta.	Pirha, TRE kaupunki	Valmis tiekartta	2020–2023
Huumehoidon resursseja lisätään 2021-2024 taloussuunnitelmassa.	Pirha, TRE kaupunki	Lisätyt resurssit	
Tietojohtoisuuden kehittäminen, toimenpiteiden kohdistaminen tunnistettuihin ongelmakohteisiin. Materiaalin ja analyysin tuottaminen yhteistyössä toiminnan kannalta keskeisten toimijoiden kanssa. Tavoitteena ennalta estävä toiminta ja varhainen puuttuminen.	Tietojohtamispalvelut, Tampere Junior, yhteistyössä poliisin kanssa	Dashboardin luominen	2022–2023
Tampereen kaupunki osallistuu Kaikkien kaupunki- kampanjaan, jonka kautta saadaan henkilöstölle koulutusta päihteiden käyttäjien kohtaamiseen sekä yleistä tiedotusta kuntalaisille https://www.ept-verkosto.fi/kaikkienkaupunki/	Ehkäisevän päihdetyön järjestöverkosto Ehyt	Toteutettu viikoilla 42-43/2021	2021

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvien seksuaalirikosten (sis. seksuaalinen häirintä) poistaminen 1/3

Huomattava osa lapsiin ja nuoriin kohdistuvista seksuaalirikoksista jää selvittämättä rikosten arkaluontoisuuden takia. Poliisin tietoon tulleiden lasten seksuaalisten hyväksikäyttöjen määrä on vuosina 1980–2016 kasvanut selvästi.

Tasaisin väliajoin toteutetuissa kouluterveyskyselyissä selvitetään, onko lapsi tai nuori kokenut seksuaalista häirintää tai seksuaaliväkivaltaa kuten pakottamista riisuuntumaan tai seksiin painostamista edellisen vuoden aikana. Vuoden 2021 Tampereen kouluterveyskyselyn mukaan 8. ja 9. luokan oppilaat sekä ammatillisen oppilaitoksen ja lukion vuoden 1. ja 2. vuoden opiskelijat ovat kokeneet seksuaalista väkivaltaa 2,1 %–6,4 % enemmän kuin vuonna 2019. Häiritsevän seksuaalisen ehdottelun tai ahdistelun määrä on noussut kaikilla luokka-asteilla yli 10 prosenttia.

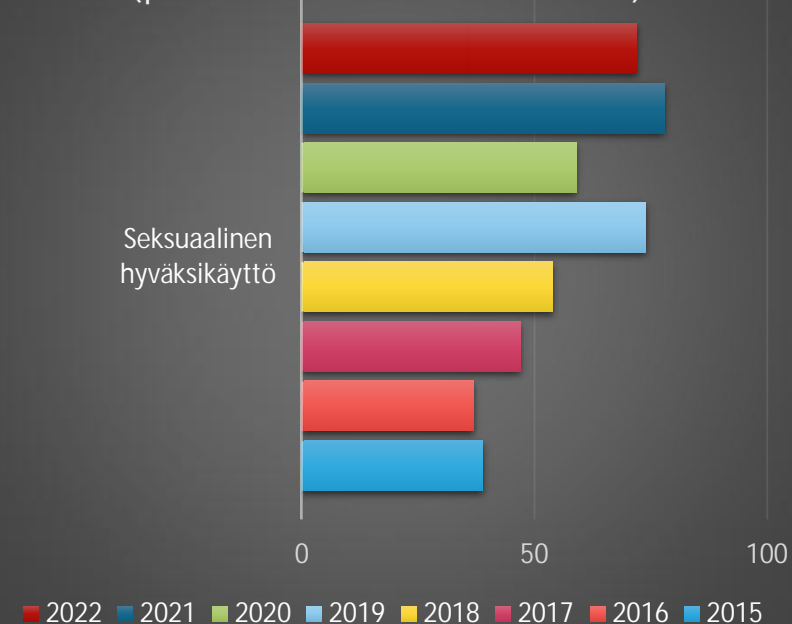
Tutkijat arvoivat, että ilmiön tiedostaminen ja nostaminen julkiseen keskusteluun on lisännyt ilmoitusalttiutta ja valmiutta ilmoittaa vanhemmistakin teoista. Valtaosa hyväksikäytöistä koetaan 13–16-vuotiaana. Kiinni jääneistä tekijöistä suurin osa, noin 98 prosenttia, on miehiä. Noin puolet hyväksikäyttäjistä on uhrille jollain tasolla tuttuja, noin joka viides on uhrin oma perheenjäsen. Tekijä on uhrille täysin tuntematon noin neljäsosassa tapauksista.

Hyväksikäyttö on osin myös muuttanut muotoaan ja siihen syöllistyvät aikuiset ovat löytäneet uusia, entistä helpompia väyliä olla yhteydessä alaikäisiin lapsiin ja nuoriin, kun suuri osa heistä on Internet-yhteydellä varustettujen älypuhelimien ja erilaisten sosiaalisen median sovellusten kautta tavoitettavissa.

On tärkeä ymmärtää, että vastuu alaikäisiin kohdistuvissa seksuaalirikoksissa on aina tekijöillä. Lainsäädännön tarkoitus on suojata lapsia hyväksikäytöltä. Kasvatustyötä tarvitaan tämän vuoksi myös seksuaalirikosten tekijöihin.

Lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö (poliisin tilastoimat rikokset)

Seksuaalinen hyväksikäyttö

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvien seksuaalirikosten (sis. seksuaalinen häirintä) poistaminen 2/3

Toimenpide/tavoite	Vastuutaho(t)	Mittarit	Aikataulu
Grooming- hankkeeseen osallistuminen. Hankkeen kautta valmiudet ennaltaehkäistä seksuaalista hyväksikäyttöä lisääntyvät. Internetistä löytyvien hankkeen tuottamien materiaalien hyödyntäminen.	TRE kaupunki, sidosryhmät	Toteutettu hanke ja tehdyt toimenpiteet	2019–2020
Prosessin varmistaminen siten, että jokainen lapseen kohdistuneeseen seksuaalirikosepäilyyn liittyä ilmoitus pystytään tutkimaan perusteellisesti kohtuullisessa ajassa ja tarjoamaan tekojen uhriksi joutuneille riittävä apu ja tuki.	Poliisi ja TRE kaupunki + järjestöt		
Lisätään viranomaisten läsnäoloa erilaisilla nuorisoa kokoavilla sosiaalisen median foorumeilla.	TRE kaupunki, Poliisi	Tehdyt toimenpiteet	
Kehitetään ja helpotetaan ongelmien tunnistamista ja niistä ilmoittamista (keinoina koulutus, selkeät ilmoituskanavat, hiljaisten signaalien tunnistaminen, puuttumisen tavat) Kehitetään raportointivälineitä ja kanavia.	TRE kaupunki, Poliisi	Tehdyt toimenpiteet. Someturvan käyttöönotto 2021	
Kasvatuskampanjoiden ja tiedottamisen lisääminen ja kehittäminen. (Huomioidaan Lasten kaltoinkohtelun jo olemassa oleva ohjelma). Varmistetaan, että materiaalia on saatavilla eri ikäkaudelle sopivalla tasolla ja tavalla esitettynä. • Kehontunne- ja turvataitokasvatuksen antaminen varhaiskasvatuksesta alkaen.	TRE kaupunki, Poliisi, Väestöliiton materiaalien hyödyntäminen	Tehdyt toimenpiteet	

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvien seksuaalirikosten (sis. seksuaalinen häirintä) poistaminen 3/3

Toimenpide/tavoite	Vastuutaho(t)	Mittarit	Aikataulu
Kaltoinkohdeltu lapsi- käsikirjan toimenpiteiden ja toimintamallin toteuttaminen. Osaamisen kehittäminen kaltoinkohdeltujen lasten (sisältäen seksuaaliväkivallan tunnistamisen ja toimintamallit) tunnistamisessa esim. tietopaketin ja koulutuksen keinoin. Vuosittain järjestettävään Kaltoin kohdeltu lapsi- koulutukseen kutsutaan laajasti eri toimijoita.	TRE kaupunki, Lasten kaltoinkohteluun puuttumisen seurantaryhmä, HVA, Pelastuslaitos/ensihoito	Suunnitelman mukaisesti	Jatkuvaa toimintaa
Tampereella on otettu käyttöön verkkopalvelu, joka auttaa ja ohjeistaa koululaisia sosiaalisen median ongelmatilanteissa. Someturva- verkkopalvelua voivat käyttää 7.-9.-luokkalaiset sekä opettajat ja oppilashuollon henkilökunta. Palvelussa nuori voi ilmoittaa nimettömästi esimerkiksi kiusaamisesta, uhkailusta tai seksuaalisesta häirinnästä, jota on kohdannut verkossa.	TRE kaupunki		2021–

Lähisuhdeväkivallan ehkäisy 1/2

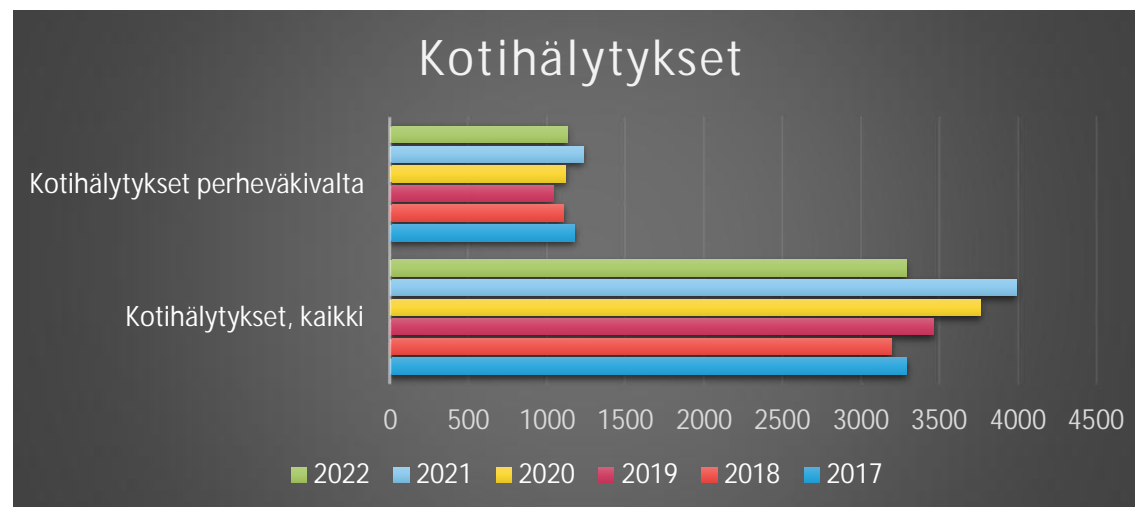
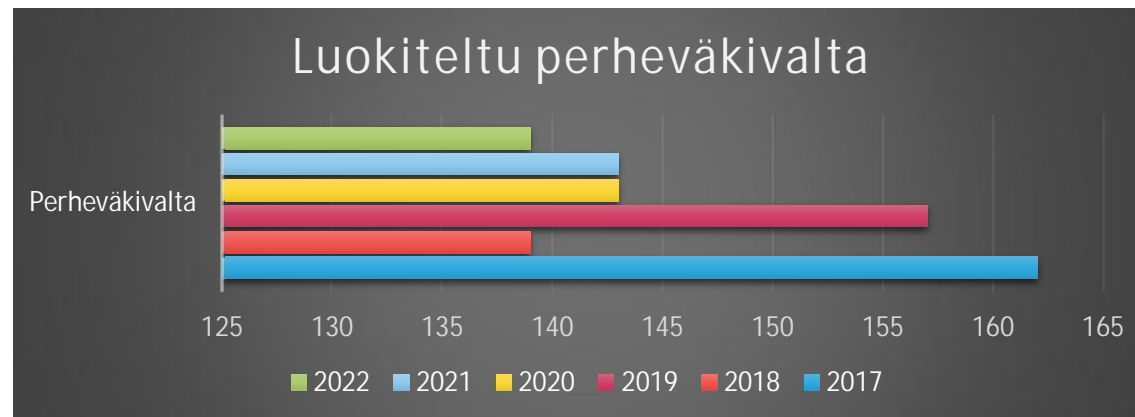
Lähisuhdeväkivallalla tarkoitetaan väkivaltaa, jonka tekijänä on nykyinen tai entinen kumppani, perheenjäsen tai muu läheinen ihminen. Vain pieni osa lähisuhdeväkivallasta päätyy poliisin tietoon. Lähisuhdeväkivallan uhrin ovat erityisen haavoittuva uhriryhmä, koska kynnyks hakea apua on korkea ja väkivallan uhka on usein jatkuvasti läsnä. Lähisuhdeväkivalta on usein ajan myötä raaistuva ilmiö.

Yhtä suuri osa miehistä ja naisista on joutunut lähisuhdeväkivallan uhriksi (n. 20 %), mutta poliisin tietoon tulleissa teoissa uhreista 69 % on naisia. Väkivaltakuolemien suunta on ollut viime vuosina laskeva, mutta nainen joutuu kumppaninsa surmaamaksi kolme kertaa miehiä useammin.

Ikääntyneiden suurin väkivaltariski on lähisuhteessa tapahtuva kaltoinkohtelu. Tämä voi ilmetä myös huolenpidon laiminlyöntinä tai taloudellisiin motiiveihin perustuvana kiristyneenä. Jos perheessä esiintyy parisuhdeväkivaltaa, on myös perheen lapsilla suuri riski joutua kaltoin kohdelluiksi. Joka neljäs perheväkivallan uhri on lapsi.

Väkivallan pitkäaikaisseurauksia voivat olla mielenterveysongelmat, itsetuhoisen käyttäytyminen sekä alkoholin ja huumeiden väärinkäyttö. Suuri osa niistä, jotka käyttävät väkivaltaa aikuisena, ovat kasvaneet väkivaltaisessa ympäristössä.

Lähisuhdeväkivallalla on laajat vaikutukset koko perheeseen, mutta myös lähiympäristöön. Seurauksista aiheutuu henkisen kärsimyksen paljon myös muita vaikutuksia, kuten sairauspoissaoloja. Lähisuhdeväkivalta heijastuu usein lasten, niin pienempien kuin isompientenkin, käytökseen.

Lähisuhdeväkivallan ehkäisy 2/2

Toimenpide/tavoite	Vastuutaho(t)	Mittarit	Aikataulu
MARAK- toimintamallin (moniammatillinen riskienarviointi) tehokas käyttö. Riittävien resurssien turvaaminen.	Sosiaalitoimi, HVA, koulutoimi, poliisilaitos	Asiakaspolituksen toimivuus	Jatkuvaa toimintaa
Lähisuhdeväkivaltaan syyllistyneet ohjataan katkaisuohjelman pariin. Kehityskohteena poliisin kyky tunnistaa lähisuhdeväkivalta ja ohjata avun pariin.	Sosiaalitoimi, HVA, koulutoimi, poliisilaitos	Toimiva asiakaspolku	
Kehitetään ongelman havaitsemisen taitoja ja heikkojen signaalien tunnistamista terveydenhuollossa (terveysasemat ja ensihoito). Lisätään koulutusta. Hyödynnetään myös data-analytiikkaa ongelmien havaitsemiseksi ja riskien tunnistamiseksi jo varhaisessa vaiheessa (esim. Helmi, terveydenhuollon järjestelmät sis. datan hyödyntäminen).	TRE kaupunki, HVA, Pelastuslaitos/ensihoito	Järjestetyt koulutukset, kampanjat, analytiikan hyödyntäminen	
Lapsiperheiden kotipalvelu omana ja palvelusetelitoiminnalla. Perhekeskustoimintamallissa kehittyvä ohjaus- ja neuvonta mm. lastenhoitoapuun.	TRE kaupunki, HVA ja järjestöt		
Varmistetaan, että ammattilaiset osaavat tunnistaa ja ottaa puheeksi lähisuhdeväkivaltaa ja esimerkiksi lasten kohdalla tehdä tarvittavat lastensuojeluilmoitukset. Luo luottamusta – puutu väkivaltaan – verkkokoulutus kaikille ammattilaisille.	TRE kaupunki, HVA yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa		
Olemassa olevien hyvien tukipalveluiden rinnalle kehitetään ennalta ehkäisevä, varhaiseen apuun ja tukeen liittyviä palveluja. Järjestöjen rooli on suuri avun ja tuen järjestämisessä.	TRE kaupunki, HVA, järjestöt		
Lähisuhdeväkivallan monialaista ehkäisytyötä vahvistetaan. Lisätään kuntalaisten tietoisuutta lähisuhdeväkivallan eri muodoista.			

(Ikääntyneiden ja erityisryhmien) asumisen turvallisuuden parantaminen 1/2

Tapaturmat ovat merkittävä kansanterveys- ja turvallisuusongelma. Vammojen ja myrkytysten hoidosta aiheutuu toiseksi eniten hoitajaksoja erikoissairaanhoidossa ja neljänneksi eniten perusterveydenhuollon laitoshoidossa. Tapaturmat ovat neljänneksi yleisin kuolinsyy. Vuosittain noin 2 800 suomalaista kuolee tapaturmaisesti. Tapaturmakuolemista lähes 90 prosenttia ja vammaan johtavista tapaturmista yli 70 prosenttia sattuu kotona ja vapaa-ajalla. Yleisin tapaturmatyyppi ovat kaatumiset ja putoamiset. Kolmannes kuolemaan johtaneista tapaturmista sattuu alkoholin vaikutuksen alaisena.

Turvallisuus koetaan eri tavalla eri elämän vaiheissa. Etenkin arkielämän turvallisuuden tunne vaihtelee ikäryhmittäin. Iän karttuessa ja toimintakyvyn heikentyessä arjen turvallisuus nousee yhä merkittävämpään rooliin. Ikäihmisten tapaturmien ehkäisy ja turvallinen asuminen luovat edellytyksiä mielekkääksi ja turvalliseksi koettuun elämään. Kodin turvallisuuteen vaikuttavat muassa asunnon materiaalit ja sisäilman laatu.

Suomessa tapahtuu paljon tapaturmia kotona ja kodin lähiympäristössä verrattuna muihin läntisiin Euroopan unionin maihin. Haasteena on vähentää koti- ja vapaa-ajan tapaturmien määrää ja niistä johtuvia terveyden ja hyvinvoinnin menetyksiä sekä yhteiskunnalle aiheutuvia suuria kustannuksia.

Suomi on Euroopan nopeimmin ikääntyvä maa. Vuonna 2060 yli 65-vuotiaiden määrän ennustetaan olevan jo 29 prosenttia koko väestöstä.

Väestörakenteen muutos asettaa uudenlaisia vaatimuksia ikääntyneiden turvallisuudelle, sillä onnettomuuksien, tapaturmien ja rikosten seuraukset ovat usein huomattavasti vakavampia ikääntyneille kuin nuoremmalle väestölle.

Ikääntymisen myöhempiin vaiheisiin lisääntyvä toimintakyvyn heikkeneminen lisää kaatumis- ja tapaturmariskiä. Ikääntyneet haluavat asua usein kodeissaan niin pitkään kuin mahdollista ja myös yhteiskunta korostaa kotihoidon ensisijaisuutta suhteessa laitoshoitoon.

Koti on yleisin tapaturmapaikka ikääntyneiden keskuudessa. Kaatumistapaturmat ovat merkittävien ikääntyneen väestöosan turvallisuusriski, yleisin ensihoitotehtävien syy ja kolmanneksi merkittävien väestön terveitä elinvuosia vähentävä tekijä Suomessa.

Asumisturvallisuuden parantaminen tukee toimintakyvyn ylläpitämistä ja luo edellytykset asua omassa kodissaan mahdollisimman pitkään. Tämä edistää myös kotikäyntityötä tekevien työturvallisuutta.

Kehitysvammaisen asumisen turvallisuudessa on huomioitava mm. tilojen toimivuus ja asukkaan valmiudet ja rajoitukset. Kehitysvammaisten asumisessa erityistä huomiota on kiinnitettävä henkilöiden avustettavuuteen, mutta myös kodinomaisuus sekä yksilöllisyys on huomioitava.

(Ikääntyneiden ja erityisryhmien) asumisen turvallisuuden parantaminen 2/2

Toimenpide/tavoite	Vastuutaho(t)	Mittarit	Aikataulu
Sosiaali- ja terveystoimialat tekevät kotikäynneillä säännöllisesti kodin turvallisuuden tarkistuksen tarkastuslistan avulla. Sen perusteella tehdään tarvittavat toimet kodin turvallisuuden parantamiseksi.	TRE kaupunki, HVA, Pelastuslaitos, järjestöt	Tehdyt toimenpiteet	
Ikäteknologiaa, turvatekniikkaa ja apuvälineitä hyödynnetään laajasti asumisen turvallisuuden edistämiseksi. <ul style="list-style-type: none"> Huoneistokohtaisten sammutuslaitteiden käyttö esim. liikuntakyvyttömiä asunnoissa. 	TRE kaupunki, HVA, Pelastuslaitos	Teknologiat, digitaaliset turvalaitteet	
Asuntojen suunnitteluperusteissa tulee ottaa paremmin huomioon myös erityisryhmien tarpeita, kuten asuntojen esteettömyys.	TRE kaupunki, HVA, Pelastuslaitos	Tehdyt toimenpiteet	
Kotihoidon henkilöstön kouluttaminen ja myös työturvallisuuden kehittäminen. <ul style="list-style-type: none"> RAI- arviointien tekeminen kodinhoitajien toimesta (asukkaan toimintakyvyn huomioiminen). Tavoitteena se, että kotihoidon palvelujen tarjoamisessa ja suunnittelussa huomioitaisiin kattavasti turvallisuuteen liittyvät asiat. 	TRE kaupunki, HVA, Pelastuslaitos järjestöt.	Tehdyt toimenpiteet	
Ikääntyneiden yhteisöllisyyden mahdollistaminen ja asumisen monimuotoisuuden lisääminen (esim. elinkaarikorttelit).	TRE kaupunki, HVA, järjestöt	Tehdyt toimenpiteet	
Järjestetään kehitysvammaisille ja muille asumisen erityisryhmille (kuten mielenterveys- tai päihdekuntoutajat) arjen turvallisuutta käsitteleviä kursseja, jotka vahvistavat omaa vastuuta asumisesta ja sen turvallisuudesta. Vammaisia ei pitäisi nähdä turvallisuusobjektina, vaan itsenäiseen päätöksentekoon kykenevinä henkilöinä.	TRE kaupunki, HVA, yhteistyössä kehitysvammaisten asumispalvelusäätiön ja maanpuolustuskoulutus ry:n kanssa		

Tapahtumaturvallisuuden kehittäminen 1/3

Tampereen kaupungin strateginen tavoite on olla vuonna 2030 pohjoismaiden vetovoimaisin elämiskaupunki. Tavoite luovasta ja innovatiivisesta kaupungista pitää sisällään kansainvälisen tason kulttuuri- ja tapahtumatarjontaa.

Kolmen tason tapahtumia:

1. Isot tapahtumat, joissa on osoitettavissa selkeä järjestäjätaho (muu kuin Tampereen kaupunki).
2. Isot tapahtumat, joille ei ole määriteltävissä yhtä järjestäjätahoa (useita pieniä järjestäjiä).
3. Isot Tampereen kaupungin järjestämät tapahtumat.

Kaupungin rooli turvallisuustoimijana korostuu kaikissa tapahtumissa, mutta erityisesti kahdessa jälkimmäisessä tapauksessa. Suurtapahtumien vaikutukset kohdistuvat kaikissa tapauksissa laajalle alueelle varsinaisen tapahtuma-alueen ulkopuolella.

Tapahtumaturvallisuus on tärkeä osa onnistunutta tapahtumaa.

Tapahtumajärjestäjä vastaa tapahtuman turvallisuudesta kokonaisuutena ja siitä, ettei tapahtumasta aiheudu vaaraa yleisölle tai sivulliselle. Tapahtuman turvallisuutta tulee johtaa samalla tavalla kuin muitakin tapahtuman osa-alueita. Turvallisuuden johtamisessa tulee ottaa huomioon sekä normaaliolot että ennakoitavissa olevat häiriötilanteet.

Tapahtuman turvallisuus on yhteistyötä. Palveluntarjoaja vastaa palvelunsa turvallisuudesta. Alihankkijoilla on vastuu tuottamastaan osakokonaisuudesta. Palvelun myyjän tulee varmistua, että välitettävien palveluiden tuottajat ovat huolehtineet palvelun turvallisuudesta. Viranomaiset (poliisi ja pelastuslaitokset sekä muut alueelliset viranomaiset) valvovat, että tapahtumajärjestäjät noudattavat vaatimuksia sekä ohjaavat ja neuvovat tarvittaessa.

Koko palveluketjun turvallisuus edellyttää yhteistyötä ja hyvää tiedonkulkua eri toimijoiden välillä.

Tapahtuman turvallisuudesta on tehtävä pelastussuunnitelma, joka sisältää selvityksen tapahtuman luonteesta, tapahtuman riskeistä ja niiden ennakoinnista, järjestyksenpidosta tapahtuma-alueella sekä tapahtuman turvallisuudesta vastaavien henkilöiden yhteystiedot. Turvallisuussuunnitelma toimitetaan poliisille yleisötillaisuusilmoituksen liitteenä.

Tapahtumaturvallisuuden kehittäminen 2/3

Toimenpide/tavoite	Vastuutaho(t)	Mittarit	Aikataulu
Smart Urban Security and Event Resilience- EU hankkeen (SURE) onnistunut toteuttaminen. Uuden teknologian hyödyntäminen. Tapahtumaturvallisuuden mallin ja prosessin kehittäminen, tapahtumaturvallisuuden tilannekuvajärjestelmän ja analytiikan kehittäminen, jolla poikkeavuuksia voidaan tilannekuvasta tunnistaa.	TRE kaupunki (päähakija) ja partnerit	Hankkeen tavoitteiden saavuttaminen. Hankkeessa luotujen hyvien käytäntöjen vakiinnuttaminen	2019–2023
Ehkäistään yleisötapahtumiin liittyviä lieveilmiöitä tehokkaalla viranomaisyhteistyöllä. Kerätään palautetta tapahtumien järjestäjiltä, viranomaisilta, järjestöiltä, osallistujilta ja tapahtumapaikkojen lähialueiden asukkailta. Esimerkkinä Blockfestien turvallisuuden parantamiseen tähtäävät ylemmän johdon palaverit. Hyödynnetään kerätyt palautteet laaja-alaisesti eri tahojen kanssa ja huomioidaan seuraavissa tapahtumissa.	TRE kaupunki ja poliisi	Tehdyt toimenpiteet, pidetyt palaverit, säännölliset palautekyselyt	Jatkuvaa toimintaa
Varmistetaan jokaisen ison tapahtuman osalta ennen tapahtuman järjestämistä, että alueella on tapahtuman laajuuteen nähden riittävät turvajärjestelyt (opasteet, turvatarkastukset, ilmatila ulkopuolisten droonien osalta jne. käytännöt, joita toteutetaan edellisen vastaavan suur tapahtuman riskiarvion perusteella). Lisäksi varmistetaan, että alue soveltuu ko. mittaluokan tapahtuman järjestämiseen (tapahtuma kaupungin omistamalla alueella tai tiloissa). Tampereen kaupunki keskeisten turvallisuustoimijoiden koollekutsujana MM2022 ja MM2023 kisoihin liittyen.	TRE kaupunki, tapahtumajärjestäjät, poliisi ja pelastuslaitos	Tehdyt toimenpiteet. Esimerkkinä Keskustorin kesäkeitaan valmistelu laajassa viranomaisyhteistyössä	Jatkuvaa toimintaa
Tapahtumakävijöiden avuntarvitsijoiden tilastointi SPR:n tietomallin mukaan.	SPR yhdessä tapahtumajärjestäjien kanssa		
Siirrettävien kaupunkikuvaan soveltuvien ajoesteiden hankinta ja älypollariselvityksen tulosten/esitysten käytännön toteutus.	TRE kaupunki, kaupunkiympäristön palvelualue	Älypollariselvitys on tehty. Ajoesteiden hankinta ja toteutus Nokia Arenan ympäristöön	2020–2022

Tapahtumaturvallisuuden kehittäminen 3/3

Toimenpide/tavoite	Vastuutaho(t)	Mittarit	Aikataulu
Tapahtumatoiminnan organisoinnin kehittäminen siten, että turvallisuusosaaminen tulee tapahtumatoiminnassa paremmin huomioiduksi. Kootaan tiimi eri alojen asiantuntijoista tapahtumajärjestäjän ja viranomaisten tueksi, jossa turvallisuusosaaminen on riittävästi huomioitu. Kehitetään tapahtuman prosessitarkastelua eri näkökulmista (mm. tapahtuman kävijä, tapahtumajärjestäjä, lähialueiden asukkaat) ja kerätään tietoa tapahtuman vaikutuksista.	TRE kaupunki ja SURE- hanke	Kaupunki turvallisuustoimijoiden koollekutsujana MM2022 ja MM2023 kisoihin liittyen	2020–
Kehitetään tapahtumaturvallisuuskulttuuria laaja-alaisesti eri sidosryhmät huomioiden. Järjestetään Tapahtumaturvallisuuspäivät 2020–2022 (SURE- hankkeen ajan), tapahtuman ohjausryhmän jäsenyys. Yleisö- ja tapahtumaturvallisuusseminaarin järjestäminen.	TRE kaupunki – tapahtumapalvelut, SURE- hanke TRE kaupunki	Tehdyt toimenpiteet, Kansalliset tapahtumaturvallisuuspäivät TRE 2021 ja 2022.	2020– Järjestetty 2022 ja 2023
Kehitetään tapahtumiin liittyvää tiedottamista. Edistetään erilaisin viestinnän ja markkinoinnin keinoin erityisesti nuorille ikäluokille suunnattujen tapahtumien päihteettömyyttä ja huumeettomuutta.	TRE kaupunki, HVA, kaikki keskeiset tapahtumaan linkittyvät toimijat yhdessä	Tehdyt toimenpiteet	2021–
Tapahtumien turvallisuus ja osallistumisen muodot koronakriisin jälkeisessä ajassa; osallistumisen murros ja tapahtumatuotannon uusi aika. Turvallisuuskokonaisuudessa huomioidaan jatkossa entistä enemmän myös tartuntatautiriskit.	Tapahtumatoimisto ja SURE- hanke	Tampere.fi sivuilla ohjeet yleisötilaisuuksien järjestämiseen pandemian aikana	2020–2022

Väkivaltainen ekstremismi ja radikalisoituminen 1/3

Väkivaltainen ekstremismi ja radikalisoituminen ovat uhka demokratialle, ihmis- ja perusoikeuksille, yhteiskuntarauhalle sekä ihmisten turvallisuudelle ja turvallisuuden tunteelle.

- Väkivaltaisella ekstremismillä tarkoitetaan sitä, että väkivaltaa käytetään, sillä uhataan, siihen kannustetaan tai se oikeutetaan aatemaailmalla perustellen.
- Väkivaltainen radikalisoituminen on prosessi, jonka myötä yksilöt päätyvät käyttämään väkivaltaa tai uhkaamaan sillä, kannustamaan siihen tai oikeuttamaan se aatemaailmalla tai ideologialla perustellen.
- Aatemaailmalla tarkoitetaan jaettuja ajatusrakennelmia, joiden lähtökohtina ovat tulkinnat ihmisryhmistä, maailmasta, uskonnosta, ihmisten ja valtioiden välisistä suhteista, ihmisarvosta, pyhästä sekä ei-pyhästä tai vastaavista sekä yksilön toimintaa ohjaavista uskomuksista.

Väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ennalta ehkäisy ja varhainen puuttuminen paikallisesti on erittäin tärkeää. Yksilöt ja ryhmät radikalisoituvat ja toimivat paikallisesti, ja he ovat osa sosiaalisia verkostoja ja yhteisöjä. Väkivaltaiset ääriryhmät vaikuttavat paikallisesti ihmisten ja yhteisöjen turvallisuuteen ja turvallisuuden tunteeseen. Väkivaltaiset ääriryhmät käyttävät tehokkaasti hyödykseen paikallisia tapahtumia, ja kehittävät näistä omia, omaa ideologiaansa ja tavoitteitaan tukevia tulkintoja, joita levitetään erityisesti sosiaalisessa mediassa. Tämä moninkertaistaa yksittäisten tapahtumien seuraukset ja vaikutukset paikallisesti erityisesti silloin, jos asiaan ei reagoita nopeasti ja tehokkaasti.

Ennalta estävän työn organisointi:

- Valtakunnallisesti ennalta ehkäisevää työtä kehittää ja koordinoi sisäministeriön asettama kansallinen yhteistyöryhmä. Yhteistyöryhmän jäsenet edustavat asian kannalta keskeisiä kansallisia, alueellisia ja paikallisia viranomaisia. Yhteistyöryhmä toimii yhteistyössä keskeisten asiantuntijoiden, kuten tutkijoiden kanssa.
- Paikallinen väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ennalta ehkäisy on keskiössä, sillä väkivaltainen radikalisoituminen tapahtuu paikallisesti ja väkivaltaisen ekstremismin vaikutukset ympäristöön näkyvät ympäristössä, jossa ihmiset asuvat, käyvät töissä ja koulussa ja viettävät vapaa-aikaansa.
- Paikallisesti ennalta ehkäisy perustuu eri viranomaisten väliseen ja järjestöjen kanssa tehtävään yhteistyöhön sekä käytännön interventioihin ja tukeen, jonka kohteena ovat henkilöt, jotka ovat radikalisoitumisriskissä tai väkivaltaisten ääriryhmien toiminnan kohteena.
- Tampereen kaupungin strategia- ja kehittämissyksikön riskienhallinta-, turvallisuus ja varautumistiimi on kansallisen verkoston ohjausryhmän jäsenenä sekä toimii puheenjohtajana paikallisessa verkostossa.

Väkivaltainen ekstremismi ja radikalisoituminen 2/3

Toimenpide/tavoite	Vastuutaho(t)	Mittarit	Aikataulu
Väkivaltaisen ekstremismin ennalta estävän toiminnan verkoston suunnitelmallinen ja tavoitteellinen työ kansallisen toimenpideohjelman 2019–2023 painopisteet huomioiden. (Kansallisen verkoston ohjausryhmän jäsenyys ja paikallisen verkoston johtaminen).	TRE kaupunki	Vuosisuunnitelmien toteuma	Jatkuvaa toimintaa
Huolehditaan siitä, että väkivaltaisesti radikalisoituneet tai radikalisoitumisvaarassa olevat ohjataan väkivallasta irtautumista tukevien viranomais- ja muiden palvelujen piiriin. Huomioidaan, että koronan vaikutuksena (syrjäytyminen ja pahoinvointi) saattaa ilmetä radikalisoitumista. "Kun huoli herää" - mallin jalkauttaminen ja sitä kautta tiedonvaihdon varmistaminen.	Kaikki verkoston toimijat	"Kun huoli herää" –mallin jalkautus ja tehdyt toimenpiteet	
Osaamisen kehittäminen. Järjestetään säännöllistä koulutusta keskeisille toimintaan osallistuville tahoille. Osallistutaan kansallisiin koulutuksiin.	TRE kaupunki, verkoston toimijat	Järjestetyt koulutukset, koulutusosallistumiset	
Hyvien väestösuhteiden edistäminen. Eri väestöryhmien välillä edistetään toimivaa vuorovaikutusta. Tavoitteena on, että vuorovaikutuksella (esim. Erätauko- dialogi) ja hyvillä suhteilla ehkäistään jännitteitä ja konflikteja.	TRE kaupunki, viranomaiset ja 3. sektori		
Edistetään Ankkuritoimintaa ja levitetään tietoisuutta siitä alueella. Varmistetaan toiminnalle riittävät resurssit.	Ankkurityön ohjausryhmä		
Lisätään uskonnollisten yhteisöjen osallistumismahdollisuuksia. Luodaan toimivat yhteistyörakenteet.	TRE kaupunki, verkoston toimijat		
Varmistetaan, että julkisella rahoituksella ylläpidettyjä tiloja ei käytetä väkivaltaiseen ekstremistiseen toimintaan rekrytointiin. Sovitaan menettelyistä, joilla kunnan tiloja vuokraavilla on riittävästi ajantasaista tietoa väkivaltaisista ekstremistisistä ryhmistä, jotta julkisin varoin ylläpidettyjä tiloja ei käytetä toimintaan, joka on perustuslaissa vahvistettujen oikeuksien vastaista.	Kaupunki ja muut julkisyhteisöt	Täsmennetyt ohjeet, EOA päätös EOAK/5848/2019, yhdistyksen osallistumisen peruuttaminen	2019–

Väkivaltainen ekstremismi ja radikalisoituminen 3/3

Toimenpide/tavoite	Vastuutaho(t)	Mittarit	Aikataulu
<p>Kotoutumisen edistäminen ja maahanmuuttajien integroitumisen varmistaminen.</p> <ul style="list-style-type: none"> vähintään II- asteen tutkintotason saavuttaminen. Osallistava turvallisuus maahanmuuttajille O-TEM hanke. Maahanmuuttajanuorten osallistaminen. 	TRE kaupunki, turvapaikkakeskus, Pelastuslaitos		
<p>Varmistetaan oppilaitosten osaaminen tunnistaa hiljaisia signaaleja ja toimia tilanteissa kun huoli herää. Kirjataan ja tilastoidaan uhkaavat tilanteet. Varmistetaan osaaminen toimia uhkaavissa tilanteissa, ääritapauksissa kouluiskun aikana sekä myös tilanteissa toimia tapahtumien jälkeen väkivallan kierteen katkaisemiseksi.</p>	TRE kaupunki	Uhkaavien tilanteiden määrä vähenee, koulutukset, tehdyt toimenpiteet	
<p>Aggredi Pirkanmaa -toiminnan käynnistäminen Pirkanmaalla, 12/2019 hyväksytyn STEA:n hankehakemuksen pohjalta. Hankkeen päätavoitteena on väkivaltarikosten vähentäminen yksilötasolla (pääasiallisena kohderyhmänä 18-49 vuotiaat, koulu- ja/tai joukkosurmaan uhkaajien osalta myös alle 18 vuotiaat). Hanke mahdollistaa asiakaspalveluresursointia.</p>	Tampereen ensi- ja turvakoti ry. Tampereen kaupunki on hankekumppanina	Hankkeen tavoitteiden saavuttaminen	Hanke 2020–2022, jonka jälkeen toiminta jatkuu pysyvänä työmuotona
<p>Reach Out 3- hankkeeseen osallistuminen. Hankkeen tarkoitus on toteuttaa uskonnollisten yhteisöjen sekä viranomaisten kapasiteettia vahvistava koulutuspaketti sekä yhteisödialogikoulutuksia ja –tilaisuuksia (yksi yhteisödialogikoulutus toteutetaan Tampereella).</p>	Kirkon ulkomaanapu	Hankehakemuksen mukainen toiminta. Yhteisöneuvojakoulutus Tampereella 25.3.2021	2020–2021
<p>Tampereen kaupunki osallistuu väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ennalta ehkäisyn Radik –hankkeeseen 2021-2022. Hankkeen tavoitteena on verkkokoulun avulla lisätä osaamista ilmiön tunnistamiseen ja hoitoonohjaukseen erityisesti SOTE:ssa. Tampere osallistuu hankkeen verkkokoulun pilotointiin. Hanke sisältää tutkimuksellisen näkökulman.</p>	Terveystieteiden tutkimuskeskus (THL)	Hankkeen mukaiset työpajat	2021–2022

Nuoret rikoksenteekijät ja jengiytyminen 1/3

Alle 15-vuotiaiden tekemien rikollisten tekojen lukumäärä on kasvanut vuodesta 2018 vuoteen 2022 noin 45% ja vastaavasti 15-17-vuotiaiden tekemien rikosten lukumäärä noin 52%.

Nuorten muodostamat katujengit ovat viime aikoina nostaneet päätään Suomessa. Osa nuorista ihannoi katujengejä ja rikollista elämäntapaa. Katujengille ei ole vielä yhtä selkeää määritelmää. Eurogang määritelmän mukaan katujengi on nuorista koostuva ryhmä, joka viettää paljon aikaa kaduilla. Katujengi on suhteellisen kestävä ja se kestää usein ainakin useita kuukausia. Katujengien toimintaan liittyy usein myös laitonta toimintaa eli rikollisten tekojen tekeminen sekä väkivaltainen käyttäytyminen.

Nuorten jengiytymiselle altistavia tekijöitä voivat olla muun muassa identiteetin kehittymättömyys ja oman paikan etsiminen yhteiskunnassa, koulupudokkuus, muiden hyväksynnän hakeminen, vallan tunteen saavuttaminen sekä syrjäytyminen ja segregatio.

Paras keino estää nuorison rikollisuuden kasvua ja jengiytymistä on ennaltaehkäisevä toiminta.

Nuorten rikostilastoja Tampereella 2018-2022

- Alle 15-vuotiaiden tekemien rikollisten tekojen (rikoslaki-rikokset) lukumäärä on kasvanut vuodesta 2018 vuoteen 2022 noin 45%. Luvuissa kasvuna korostuvat erityisesti rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaista ja yleistä järjestystä vastaan +167%, henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset +53% sekä omaisuusrikokset +32%.
- 15-17-vuotiaiden tekemien rikosten (rikoslaki-rikokset) lukumäärä on kasvanut vuodesta 2018 vuoteen 2022 noin 52%. Luvuissa kasvuna korostuvat liikenne-rikokset +148%, henkeen ja terveyteen kohdistuvat rikokset +62%, sekä omaisuusrikokset +20%.
- 18-20-vuotiaiden tekemien rikosten (rikoslaki-rikokset) lukumäärä on laskenut vuodesta 2018 vuoteen 2022 noin 2%. Luvuissa kasvuna korostuvat seksuaalirikokset +73%, henkeen ja terveyteen kohdistuvat rikokset +17%, sekä omaisuusrikokset +12%.

Nuoret rikoksenteekijät ja jengiytyminen 2/3

Toimenpide/tavoite	Vastuutaho(t)	Mittarit	Aikataulu
Tietoisuutta jengiytymisestä ja Roadman-kulttuurista lisätään.	Kaikki toimijat		
Pysyvän nuorisotilan avaaminen Tampereen keskustaan (Koskikeskus). Jalkautuva nuorisotyö.	Tampereen kaupunki, Pirkanmaan hyvinvointialue		2024→
Riittävät resurssit ennalta estävään toimintaan. Lisäresursseja haetaan hankehakujen kautta, kuten mm. Opetushallituksen hankerahoitus ”nuorten jengiytymisen ja rikollisuuden ehkäiseminen ja turvallisuusosaamisen vahvistaminen”.	Tampereen kaupunki		2023
Kaupunkitasoinen toimintamalli ilmiön ennaltaehkäisyyn – hankerahoitus 115t€ on tarkoitus kohdentaa eri toimijoiden yhteistyön tehostamiseen ja selkeyttämiseen ja laatia kaupunkitasoinen toimintamalli ilmiön ennaltaehkäisyyn (Hatapään koulu toimii pilotointikohteena). Kangasala saanut myös rahoitusta, ja yhteistyötä heidän kanssaan tehdään.	Tampereen kaupunki		
Tampereen kaupungin perusopetukseen rekrytoidaan projektipäällikkö koordinoimaan Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamaa valtion erityisavustusta toimenpiteisiin nuorten jengiytymisen ja rikollisuuden ehkäisemiseksi. Projektipäällikkö johtaa kehittämisprojektia, jonka tavoitteena on tukea peruskoulujen turvallista arkea	Tampereen kaupunki	Hankkeen tulokset	Määräaik. Projektipäällikkö 15.8.23-31.12.24
Poliisilaitokselle on perustettu työryhmä, joka selvittää keinoja nuoriin liittyvien toimien tehostamiseksi (mm. kokeilu tammikuussa: koulupoliisin puheenvuoro striimattuna)	Sisä-Suomen poliisilaitos		
Kotien ja perheiden tukeminen.	Kaikki toimijat		Jatkuvaa
Hengaa täällä- hanke Keskustorilla. Tavoitteena tuoda uusia toimintoja, tapahtumia, ohjelmatarjontaa ja sisältöä kaikille lapsille ja perheille arjen tueksi, lisätä yhteisöllisyyttä ja luoda kylämäistä olemista Keskustorille. Tavoitteena myös ehkäistä syrjäytymistä kasvattavaa toimintaa.	Diakon		2023-2026

Nuoret rikoksentekijät ja jengiytyminen 3/3

Toimenpide/tavoite	Vastuutaho(t)	Mittarit	Aikataulu
Ankkuritoiminnasta apua ja tukea II- asteelle. Projektin tavoitteina ovat toimintamallin laajentaminen koskemaan toisen asteen opiskelijoita sekä Tampereen seudun ammattiopiston Tredun toimipisteiden, Tampereen lukioden henkilökunnan ja ankkuritiimin toimijoiden välisen yhteistyön vahvistaminen.	Tredu		1.9.2023- 31.7.2025
Perusopetus aloittaa tunne- ja turvataitojen opetuksen 4 ja 6 vuosiluokilla.	Tampereen kaupunki		Syyslukukausi 2023-
Kohdistetaan Ankkuritoiminnalla toimenpiteitä varhaisessa vaiheessa nuorten hyvinvoinnin edistämiseen ja rikosten ennalta ehkäisemisen.	TRE kaupunki, HVA, Sisä-Suomen poliisilaitos, järjestöt tukena	Toimiva järjestelmä, riittävä resursointi	Jatkuvaa toimintaa

www.tampere.fi/turvallisuus

TAMPERE.
FINLAND

Tampella